

STAAN ZO VEEL MOGELIJK
VRIJ OP DE MEEST
BIJZONDERE PLAATSEN,
EEN REIS VAN 48 DAGEN.

BELEEF MAROKKO PUUR!

DEEL 3

Tekst: Nardi Vaanholt en Marijke Hellema
(Women on Wheels)

Fotografie: Nancy Verheijen en Hans Schrijen

De campers zijn al enige tijd op weg en hebben al een mooie ontdekkingsreis door dit prachtige land gemaakt. Veel gezien en beleefd. De route wordt ten zuiden van Marrakesh weer opgepakt en moet regelmatig aangepast worden.

Tizi-n-Tichka

Na heerlijk uitgerust te zijn na de ingelaste rustdag, gaan we weer vroeg op pad. We moeten door Marrakesh om de weg naar de Tizi-n-Tichka te vinden. Via deze pas rijden we weer terug naar het zuiden van Marokko. Er zijn omleidingen vanwege de internationale klimaattop in Marrakesh, maar wij presteren het om precies bij het hotel uit de komen waar het wemelt van de limousines, chauffeurs en politieagenten. Daar waar wij de weg op willen, mag het niet, en waar het mag, willen wij niet. Het duurt even voor wij weer op het goede spoor zitten.

Het eerste gedeelte van de weg gaat door de Haouzvlakte. Daarna rijden we door de smalle Zatkloof en na ettelijke haarspeldbochten komen we aan bij het dorpje Taddert. Overal staan hier stalletjes met mineralen, aardewerk en stenen. De kleuren van de mineralen zijn zo heftig dat het niet echt lijkt. En na navraag blijkt, dat dit ook inderdaad niet is. Ook aan de Tizi-n-Tichka zijn de wegwerkzaamheden in volle gang. De tweebaansweg wordt verbreed en scherpe haarspeldbochten verruimd.

Onze volgende stop is in Aït Benhaddou, een van de mooiste lemen kashba's van Marokko en herhaaldelijk gebruikt als decor voor bekende films waaronder: The Jewel of the Nile, Lawrence of Arabia, en Gladiator. Hoewel het tot het Unesco werelderfgoed behoort, wordt er weinig aan onderhoud gedaan. Het zijn de filmproducenten die voor hun opnames de kashba's onderhouden en het verval herstellen. Vanaf het hoogste punt van de kashba hebben wij een prachtig zicht op het dal met de rivier en de oase met palmbomen. »

Tafraoute

En wederom is onze overnachtingsplek in de vrije natuur één van de vele juweeltjes op deze reis.

In verband met de slechte wegen op eerdere dagen wordt de route nogmaals iets verlegd en nemen wij de N10. In Taroudant kopen wij wat noodzakelijke groenten en een brood bij een stalletje. De eigenaar vraagt waar wij vandaan komen en vraagt dan “Hoe is ook al weer de naam van de president van Amsterdam?” Wij antwoorden “Aboutaleb?”. “Ja, ja, die bedoel ik, dat is een goede man en Marokkaan”. We leggen maar niet uit dat het de burgemeester van Rotterdam is....

“De charme ligt voor ons juist in de stilte en de verlatenheid van dit natuurgebied....”

Tafraoute

Vanaf Taroudant nemen wij de R105 naar Tafraoute, een mooie route door het binnenland van de Anti-Atlas. Als wij in Tafraoute onze campers aan het einde van het dorp tussen de palmen parkeren, worden wij direct door een groep kinderen bezocht. Zij hebben kennelijk geleerd toeristen een hand te geven, hetgeen ze alle vijf braaf doen. Hans krijgt een melding van Guus: hij staat zeven kilometer voor Tafraoute en zijn remmen doen het niet meer! Hans gaat direct met de truck poolshoogte nemen. Na nodige controles aan de camper en goede instructies voor Guus, wordt er stapvoets gedaald. Een uur later komen de beide voertuigen veilig aan. Nancy heeft in de tussentijd met een garage in Tafraoute een afspraak gemaakt voor de volgende dag.

Voor wij de volgende ochtend het stadje induiken gaan wij eerst Laura met haar tiende verjaardag feliciteren. En vervolgens de stad in om in de souk arganolie te kopen. Vrouwen brengen hun eigen argannoten mee om deze in het winkeltje te laten malen. Met ettelijke flesjes kostbare olie keren wij huiswaarts.

Inmiddels is het de monteurs gelukt de camper van Guus weer rijklaar te krijgen met goed functionerende remmen. Gezamenlijk kunnen wij om drie uur naar de beschilderde blauwe rotsen van Jean Verame vertrekken. Deze Belgische kunstenaar heeft een aantal gigantische rotsen van wel 30 meter hoog beschilderd met 20.000 kilo verf. Wij vonden het in 2004 al niet mooi en nu nog lelijker.

Ondanks dit “kunstwerk” is de rest van het landschap indrukwekkend. Te midden van dit surrealistische maanlandschap staan onze campers als wagentjes op Mars, op een plek midden in de niets, waar normaal een camper alleen nooit kan komen. Wij vierten Laura's verjaardag met limonade, hapjes en een borrel om daarna bij ondergaande zon nog een wandeling door de rotsformaties te maken.

Vanaf Taфраoute rijden we naar Amtoudi. Hier ligt boven op een heuvel een versterkte graanopslagplaats. Het is één van de oudste en laatst overgebleven berberbouwwerken. Er moet eerst piste gereden worden en daarna stevig geklommen om dit negenhonderd jaar oude monument te bezichtigen. Een aantal van ons gaat de uitdaging aan. Wij wachten in het dorp op hun terugkomst om daarna gezamenlijk offroad naar onze camperplek te rijden. Helaas hebben enkele lokale bewoners besloten om hun afval juist op deze plek te storten. De zonsondergang is er niet minder mooi door. En ook de eendenborst uit de diepvries smaakt op deze plek uitstekend.

Graanopslagplaats Amtoudi

Plage Blanche

Vanaf Amtoudi de piste op en de gele weg naar Guelmim genomen. Daar water en groente ingeslagen en dan naar Plage Blanche. Over deze plek aan de kust hebben wij veel gehoord maar nooit bezocht. Er loopt een 30 km lange geasfalteerde weg naar dit uitzichtpunt. Er is verder

Ait Benhaddou

Natuurlijke brug

niets, alleen een uitkijkpost van het leger en enkele barakken om deze manschappen onder te brengen. Het uitzicht vanaf het plateau van de rots is ongelooflijk mooi. Het witte strand zonder bebouwing en zonder mensen strekt zich vijftig kilometer langs de Atlantische Oceaan uit. Op het verlaten strand zien wij enkele vissers die van allerlei aangespoelde materialen een vissershut hebben gebouwd. Dankzij de truck staan we ook hier weer op een schitterende plek met “normale campers”. Twee dagtoeristen hebben de lange weg voor lief genomen om ook te genieten van het uitzicht. Het is een in Nederland wonend Marokkaans echtpaar. Ze zijn enigszins teleurgesteld: “Wat jammer dat het hier zo stil is en dat er geen hotels en vakantiehuizen staan”. Waarschijnlijk zullen er projectontwikkelaars zijn die dit ook vinden, maar de charme ligt voor ons juist in de stilte en de verlatenheid van dit natuurgebied.

We wandelen langs het strand en kijken of wij bij de sjofole vissershut verse vis kunnen krijgen. Er komt een jongen van rond de 20 tevoorschijn die ons uitnodigt om binnen te komen. Te midden van een allegaartje aan bijeengeraapte spullen brandt een stoofje met kolen waar water op wordt verwarmd. Zijn vriend drinkt thee en nodigt ons ook uit. Een gastvrij gebaar, wij hopen echter wel dat het water heeft gekookt en dat wij ‘vlooieloos’ thuis komen. De tweede jongen spreekt een beetje Frans en vertelt dat zij hier merendeels van de tijd wonen en elke dag hun netten vanuit het strand in zee gooien. Om vier uur hebben zij verse vis en zullen deze komen brengen. Inderdaad, aan het einde van de middag komen zij met barbecue en verse vis naar boven. Maken de vis schoon, grillen ze en met een vers gegrild visje gaan wij naar onze camper want het is inmiddels te koud geworden om buiten te eten. »

Dorp in Anti-Atlas

Tiznit

Het is bewolkt en het miezert. Geen weer voor nog een stranddag, hoewel dat wel de bedoeling zou zijn. De groep vertrekt naar Fort Bou Jerif en wij naar Tiznit. Omdat in dit gedeelte van de reis voor ons veel herhalingen zitten maken wij keuzes in wat wij wel en niet voor de tweede keer willen zien.

Door het slechte weer is de weg naar Tiznit geblokkeerd. We worden via slibberige smalle weggetjes omgeleid. Het is soms passen en meten om elkaar te kunnen passeren. Uiteindelijk bereiken wij Tiznit en staan voor de derde keer op camping Municipal, vlakbij de ingang van de stad. In 2007 waren wij er voor het laatst. Het terrein is uitgebreid, maar de faciliteiten zijn niet verbeterd. Hetzelfde oude sanitair als bij onze eerdere bezoeken. Het regent uren achtereen en aan een wandeling door Tiznit komen wij niet toe, evenmin aan wassen. Op 5 km afstand van Tiznit vinden wij een grote en mooi verzorgde camping met uitstekend sanitair. Een heerlijke rustige plek om te internetten en de site bij te werken. De vriendelijke campingbaas neemt, omdat hij geen wasmachine op de camping heeft, onze was mee en brengt het de volgende dag gestreken terug. Hier staan nauwelijks campers terwijl vanuit deze camping elk half uur een bus naar Tiznit vertrekt. We zouden deze man graag wat meer campinggasten gunnen.

De overige medereizigers volgen het routeboek en overnachten na Fort Bou Jerif, zoals wij later vernemen, noordelijk van Tiznit op een zeer spectaculaire klif aan de Atlantische Oceaan met zicht op een natuurlijke brug. De piste ernaar toe was niet eenvoudig, maar met stenen opgevulde gaten en goede aanwijzingen, hebben alle campers de piste getrotseerd. En dat alles zonder een drup regen ...

Agadir

Agadir is een stad waar je niet wil verblijven. Deze plaats wordt al tientallen jaren overlopen door toeristen die er uitsluitend komen om van zon en strand te genieten en daarbij geen rekening houden dat zij zich in een Islamitisch land bevinden, waar andere waarden en normen gelden.

Wij bezoeken in Agadir alleen de Carrefour om boodschappen te doen en enkele flessen wijn in te slaan. Waarom hebben ze de supermarkt toch in hartje centrum gesitueerd?! Er is veel en gevarieerd aanbod van groente, fruit en vlees. Sinds de koning in heel Marokko de plastic zakjes verboden heeft, wordt alles in papier verpakt. Het gaat zelfs zover dat er ook nergens meer pedaalemmerzakken of vuilniszakken te koop zijn. Knap lastig als je deze niet voldoende in voorraad hebt. Als laatste gaan wij op zoek naar de drankafdeling. Uiteindelijk, bij navraag, blijkt deze in de kelder te zitten. Het is niet de bedoeling dat je deze afdeling zomaar vindt....

Marijke loodst mij behendig Agadir uit en zet ons op de weg naar Essaouira.

Uit Reisemobil International hebben wij een camping in Kaouki Beach gekozen met een nogal lovende recensie. Het witte smalle weggetje er naar toe is verrassend mooi. Er lopen veel dromedarissen langs en over

Marokko puur

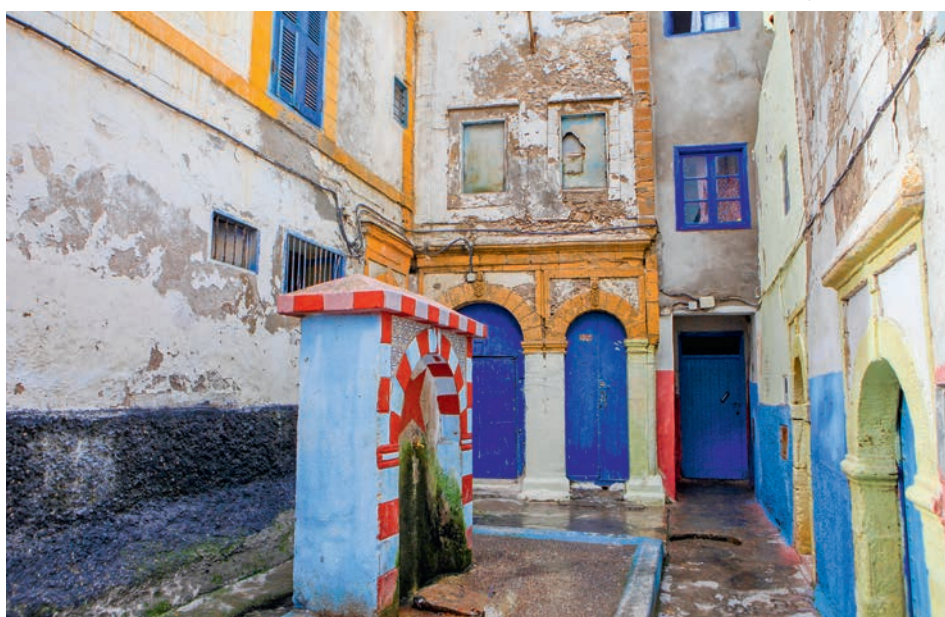
Spectaculaire tocht door de Hoge Atlas

de weg. De camping is bloemrijk, en ligt redelijk dicht bij het strand maar ziet er in de stromende regen nogal mistroostig uit. Bij de ingang zit niemand en uit de paar campers die er staan komt ook geen spoor van leven. Ineens schiet door de smalle entree een hele kudde geiten het terrein op en stort zich en masse op de pas gepote plantjes en struikjes. Paniek alom. Van diverse kanten komen mensen tevoorschijn die met stokken en stenen de onwillige geiten weer door de nauwe ingang van de camping duwen. Daarna verdwijnt iedereen weer. De regen valt met bakken uit de hemel en blijft dit de hele nacht doen. Alle gaten in de weg zijn gevuld met regenwater. De diepte is moeilijk te peilen, maar daar komen wij proefondervindelijk achter. In hoge snelheid passeert ons op de smalle weg naar Essaouira een Franse camper die ons de berm in duwt en tegelijkertijd onze spiegel raakt. Wij laten een aantal kreten die we niet op schrift stellen en constateren dat hij stuk is, maar nog wel reparabel.

Essaouira

Wij verbazen ons over de vele soorten helmen die mensen op scooters en brommers dragen. De meesten zitten niet vast, passen niet, staan achterstevoren op hun hoofd, dienen meer voor de sier dan voor de veiligheid. En sommige helmen doen denken aan soldaten uit de Tweede Wereldoorlog. Onder die helmen zitten alleen maar mannen. Je ziet nauwelijks een vrouw op fiets, scooter of brommer. Als uitzondering soms een meisje op de fiets. De groep is de vorige dag in Essaouira gearriveerd en wij zullen hen om elf uur daar ontmoeten om samen de stad in te gaan. »

Binnenplaats Essaouira

Vissersboot Essaouria

Er is veel veranderd in de afgelopen tien jaar: de pleinen zijn geasfalteerd, een gedeelte van de oude medina gerestaureerd en men is nog volop bezig om kade en stadsmuren voor verval te behoeden. Het haventje is nog steeds zoals het was, rommelig, veel oude boten, veel afval, veel meeuwen en katten. Schippers van kleine vissersbootjes verkopen hun vers gevangen vis vanaf de kade. Je kunt er verse vis kopen die iets verderop kunt laten grillen en terplekke kunt verorberen. Wat een delicatessen! Door de aanhoudende regen maken wij onze wandeling wat korter dan gepland. 's Avonds eten wij in een sfeervol restaurant met open haard en meer dan voortreffelijk eten. Een aanrader!

Er hangt een depressie boven Marokko en het zuiden van Spanje. Volgens de berichten is het daar nog veel erger. Spanje wordt getroffen door noodweer. Het weer wil echter ook in Marokko niet opklaren. Wij rijden daarom rechtstreeks naar de inmiddels ons bekende camping Ourika in Lagouassem bij Marrakesh.

De groep gaat naar Safi en wij zullen elkaar de volgende dag in Marrakesh ontmoeten. Marijke is de hele dag bezig om foto's op de site te zetten, hetgeen door het gebrekkige internet maar niet wil lukken. In de loop van de middag horen wij dat de kustweg vanwege de regen onbegaanbaar is en Safi niet bereikbaar.

De groep draait om en aan het einde van de middag staat iedereen op de camping waar wij al zijn. Omdat de meesten van ons geen zin hebben om te koken, eten wij in het restaurant op de camping. ●

Lees het laatste deel van deze reis in het volgende CamperReisMagazine.

CAMPERINFO

ROUTE EN AFSTAND

De afstand van Motril tot Algeciras bedraagt ongeveer 7.000 km. De route loopt door het mooiste gedeelte van Marokko: eerst parallel aan de grens met Algerije en dwars door de woestijn, daarna zuidelijk van de hoge Atlas naar de Atlantische Oceaan om vervolgens via het Anti-Atlas gebergte uiteindelijk het hoge Atlas gebergte naar Marrakesh over te steken. Via Fes en Chefchaouen bereiken we de ferry, de terugweg naar Spanje. Afhankelijk van politieke of weersomstandigheden kunnen de route als ook de aantal kilometers wijzigen.

VOERTUIG

Een reis door Marokko kan met bijna alle campers worden gereden. De camper moet natuurlijk in goede staat verkeren. Rijden op diesel is een voordeel. Goede vering en schokbrekers zijn geen must, een bodemvrijheid van 20cm is voldoende. Het is wel noodzakelijk dat men voor 1 tot 2 dagen voor wat betreft eten, sanitair, water en stroom zelfvoorzienend kan zijn.

WEGEN

Het merendeel van de wegen op onze route zijn geasfalteerd. Slechts minder dan 3% van deze reis rijden we over niet geasfalteerde wegen. Vaak zijn de wegen te vergelijken met die van ons in Europa, soms zelfs beter.

STAAN ZO VEEL MOGELIJK VRIJ

Tijdens deze reis overnachten we zoveel mogelijk in de vrije natuur, ver weg van het asfalt. Dit is uitsluitend mogelijk door de inzet van en de begeleiding door een expeditie truck. Deze unieke afgelegen plekken zijn ontdekkingen van de begeleiders van deze reis, tijdens tien jaar reizen over de wereld.

REISORGANISATIE

Beleef Marokko Puur is een 'Individueel Begeleide Avontuurlijke Overland Camperreis'© van Expedition Far East die u met uw camper kunt maken. Camperreizen voor wie NIET in een groep wil reizen. www.expeditionfareast.com

CAMPERREIZEN

NAAR BIJZONDERE BESTEMMINGEN

camperreizen voor wie NIET in een groep wil reizen©

OOK HIER OVERNACHTEN ... ?

WWW.EXPEDITIONFAREAST.COM

CENTRAALAZIË TIBET kirgizië IRAN Wit-Rusland **CHINA MAROKKO**
kazachstan TURKIJE OEBEKISTAN r u s l a n d GEORGIË TURKMENISTAN